

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ ปีการศึกษา 2556 รวมทั้งหมด จำนวน 3,250 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 341 คน ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง ตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610)
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนจำนวนครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามครูผู้สอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert. 1993 : 247)

ตอนที่ 2 แบบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert. 1993 : 247)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 341 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. หาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิควิธีตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

ด้านเทคนิควิธี โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน การบริหารงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา และมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมภายในสถานศึกษา และมีความสามารถในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับต่ำสุด คือ มีความสามารถในการใช้กระบวนการกลุ่มในการบริหารจัดการ ให้ครูผู้สอนทุกคนร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายในสถานศึกษา และมีความสามารถในการให้คำแนะนำ เป็นแนวทาง และแบบอย่างแก่ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ สามารถพุดจูงใจให้คนอื่นคล้อยตามได้ และกระตุ้นบุคคลอื่นในองค์กรหรือหน่วยงานให้มีส่วนร่วมในการวางแผน ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จัดให้มีการพบปะสังสรรค์ แสดงความยินดี ยกย่องชมเชย ให้รางวัลในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสมตามลำดับ ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับต่ำสุด คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

ด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ มีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา มีการศึกษา ความต้องการของชุมชน และนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา และมีความรู้ ความเข้าใจในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร เพื่อให้เกิด

ความบริสุทธิ์ ยุติธรรมภายในสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร หน่วยงานภายใน และภายนอกสถานศึกษา

2. การบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อพบว่า

ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนดไว้ จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อทราบจุดเน้น และแนวทางการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และจัดทำแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบภายในสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ จัดทำรายวิชา และคำอธิบาย รายวิชา

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา ศึกษา วิเคราะห์แหล่ง การเรียนรู้ สื่อ ห้องปฏิบัติการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ จัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาสาระกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรในกลุ่มสาระต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง และสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน

และปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ด้านการวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ พัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน จัดให้มีการทดสอบ เทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ อย่างสม่ำเสมอ กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดผล และการประเมินผลของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการวัดผล และการประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เผยแพร่ผลงานวิจัยกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กับสถานศึกษาอื่น ศึกษาวิเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ จัดการอบรมวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ จัดการเรียนการสอน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในสถานศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ดำเนินการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย ให้คำชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่ครู สร้างความตระหนัก และความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ พัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย

ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดระบบการแนะแนวอย่างเป็นระบบภายในสถานศึกษา และแลกเปลี่ยนความรู้ การแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ ประเมินผลกระบวนการแนะแนวการศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ ประเมินผลกระบวนการแนะแนวการศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวม และเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบโครงสร้าง องค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา

ด้านส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ศึกษาความต้องการในการให้สถานศึกษา สนับสนุนด้านวิชาการแก่ชุมชน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ครอบครัว และชุมชน ส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยภาพรวม และเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กร ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในหน่วยงานอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนการบริหาร วิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรต่าง ๆ

ด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ สำรวจความต้องการการสนับสนุนงานวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมในการพัฒนาวิชาการในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการศึกษา รวมถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ ส่งเสริม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน การศึกษา

ด้านการจัดการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบรูปแบบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ จัดทำคู่มือการพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ พิจารณาเนื้อหาของภาษาที่ใช้ของหนังสือแบบเรียน มีความถูกต้องตามหลักวิชา และทันสมัย พิจารณาหนังสือกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา พิจารณาหนังสือ แบบเรียนตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ พิจารณาหนังสือแบบเรียนที่สอดคล้องกับสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดหาสื่อ และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ศึกษาการใช้สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นตามลำดับ ส่วนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาระดับต่ำสุด คือ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับทักษะการบริหารทั้ง 3 ด้านอย่างครบถ้วน ดังที่เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1983 : 4 - 13) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถเลือกเน้นความสนใจในสิ่งที่เป็นความสำคัญ และเป็นค่านิยมของ โรงเรียนได้ ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน โดยรู้จักการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารที่ดีจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาไปในบริบทที่เหมาะสม มีความก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับของครูผู้สอน และผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของแคทซ์ (Katz. 1995 : 90 - 102) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จมี 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคนิควิธี หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธี กระบวนการดำเนินการหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะภายในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายด้วย 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะสมาชิกของกลุ่ม และสร้างความร่วมมือกับกลุ่ม ในฐานะผู้นำ รวมถึงเข้าใจความต้องการของคนอื่น และกระตุ้นคนอื่นในองค์กรหรือหน่วยงาน ให้มีส่วนร่วมในการวางแผน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย และ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าใจหน่วยงานที่สังกัดในทุกลักษณะ และทุกขั้นตอนอย่างละเอียด สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรหรือหน่วยงานได้อย่างชัดเจน และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของทิลลอสัน (Tillotson. 1996 : 64 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับสูง โดยได้ศึกษาลำดับความสำคัญตามทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสำคัญเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิควิธีตามลำดับ

2. การบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถาบันการศึกษาจะมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 5) ได้กล่าวถึงแนวคิดนี้ว่าเป็นแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่มีต่อการพัฒนานักเรียน และสถานศึกษา โดยจะเห็นได้จากการจัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา เนื้อหาของหลักสูตรจะเน้นหนักในเรื่องภารกิจในการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ และในการสอบแข่งขันคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาก็เช่นกัน จะใช้การทดสอบความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการเป็นหลักเกณฑ์สำคัญอย่างหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะการบริหารวิชาการเป็นงานสร้างทักษะด้านภูมิปัญญาให้เด็กได้มีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา มีเหตุผล สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 28) กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ด้วยเจตนาธรรมที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย จะต้องมีความสัมพันธ์กัน เน้นส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของจิระศักดิ์ อินทร์หอม (2548 : 83) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง มีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก สูง และปานกลางตามลำดับ โดยภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารงานที่ดี และครบถ้วนทั้ง 3 ด้านนั้นจะสามารถเข้าใจกระบวนการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 2) ได้กล่าวไว้ว่าการปรับปรุงการเรียน

การสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดหมายของการศึกษา และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเชสเตอร์ (Chester. 1996 : 284 - 288) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถนะสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลาย วิธีอภิปรายปัญหา การปรับปรุงการสอนในที่ประชุมจัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยครูใหม่ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู เพื่อปรับปรุงรูปแบบเทคนิคการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง (2550 : 126) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะการบริหารงานนั้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับตัวให้เข้ากับการทำงานของครูผู้สอน โดยการให้คำแนะนำ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน โดยเน้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุน โดยการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน โดยการ จัดหาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะการบริหารในทฤษฎีต่าง ๆ กับการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา เพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลไป พัฒนาปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
3. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา เพื่อนำผลไปพัฒนา ปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน